

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Съвет на Европа/Европейски съд по правата на човека, 2013 г. Този превод не обвързва Съда. За допълнителна информация моля вижте пълните указания за авторските права в края на документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

ПЕТА СЕКЦИЯ

ДЕЛО GARDEL СРЕЩУ ФРАНЦИЯ

(Жалба no. 16428/05)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

17 декември 2009 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

17/03/2010

Това решение е окончателно в съответствие с чл. 44§ 2 от Конвенцията. То може да претърпи редакционни промени.

По делото Gardel срещу Франция,
Европейският съд по правата на човека (пета секция), заседаващ като камара, в състав:
Peer Lorenzen, *председател*
Renate Jaeger,
Jean-Paul Costa,
Rait Maruste,
Mark Villiger,
Isabelle Berro-Lefèvre,
Mirjana Lazarova Trajkovska, *съдии*,
и Claudia Westerdiek, *секретар на секцията*,
след проведено закрито заседание на 24 ноември 2009 г.,
постанови следното решение, прието на същата дата:

ПРОЦЕДУРА

1. Делото е образувано по жалба (но. 16428/05) срещу Република Франция, подадена до Съда в съответствие с член 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи („Конвенцията“) от френския гражданин, г-н Фабрис Гардел (Fabrice Gardel) („жалбоподателят“), на 30 април 2005 г.

2. Жалбоподателят, който е получил правна помощ, е представляван от г-н Р. Souchal, адвокат с практика в Нанси. Френското правителство („правителството“) е представлявано от своя агент, г-жа Е. Belliard, директор на правен отдел, Министерство на външните работи.

3. Жалбоподателят се оплаква, по-специално, от включването му в национален регистър с извършители на сексуални престъпления след осъждане. Той се позовава на член 7 от Конвенцията.

4. На 1 октомври 2007 г. Съдът е решил да уведоми правителството за жалбата. Решено е било също така въпросите по допустимостта и по съществуването на жалбата да се разгледат едновременно (член 29 § 3).

ФАКТИ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателят е роден през 1962 г. и в момента е в затвор в Монмеди (Montmédy).

6. След жалба, подадена на 18 февруари 1997 г. от родителите на младо момиче, S., жалбоподателят е бил обвинен в изнасилване и сексуално нападение над непълнолетно лице под петнадесетгодишна възраст, извършено от лице в положение на власт.

7. По време на разследването той е направил няколко искания за предприемането на допълнителни следствени действия, които разследващите органи не са уважили.

8. На 15 април 2003 г. разследващ съдия в първоинстанционния съд (*tribunal de grande instance*) в Бар-льо-Дюк е прекратил производството по отношение на обвинението за сексуално нападение, тъй като давностният срок бил изтекъл. Съдията е внесъл в съда обвинение срещу жалбоподателя в изнасилване на непълнолетно лице под петнадесетгодишна възраст, извършено от лице в положение на власт.

9. На 30 октомври 2003 г. наказателният (*assize*) съд в Мьоз е осъдил жалбоподателя на петнадесет години лишаване от свобода и го е лишил от всичките му граждански и семейни права за срок от десет години.

10. Жалбоподателят не е обжалвал това решение, но е поискал възобновяване на делото, представяйки редица документи, които според него поставят вината му под съмнение.

11. На 9 март 2004 г. по силата на Закон № 2004-204 е бил създаден Националният автоматизиран регистър на извършителите на сексуални престъпления („Регистър на извършителите на сексуални престъпления“).

12. На 11 април 2005 г. Комисията за възобновяване на наказателни дела е отхвърлила молбата на жалбоподателя за възобновяване.

13. На 28 февруари 2005 г. жалбоподателят е подал до съда за изпълнение на наказанията в Кретей искане за спиране на изпълнението на присъдата му. На 17 юни 2005 г. това искане е било отхвърлено с мотива, че според медицинските експертизи „оцеляването на жалбоподателя не е под съмнение, нито здравословното му състояние е несъвместимо в дългосрочен план с лишаването от свобода. Поради това, при настоящото положение, той не отговаря на изискванията на член 720-1-1 на Наказателно-процесуалния кодекс и не може да иска прилагане на въпросната мярка.“ Съдът е посочил, че присъдата на жалбоподателя трябва да продължи до 27 май 2019 г., и че в наказателното му досие е посочена друга присъда за сексуална злоупотреба с непълнолетно лице под петнадесетгодишна възраст, извършена от лице в положение на власт (наказание лишаване от свобода за период от шест години и заповед за съдебно-социален контрол, наложени от апелативния съд в Нанси на 29 август 2002 г. за сексуално нападение над непълнолетно лице). Съдът също така е взел предвид медицински експертизи, според които жалбоподателят страда от вродено сърдечно заболяване, което прави

всяка физическа активност невъзможна. В експертизите се препоръчвало поставянето му под засилен режим в отделна килия, без задължение за спортуване или физическа активност, диета без сол и редовно приемане на лекарства. Съдът също се е позовал на психиатрична експертиза от ноември 2004 г., според която психологическото развитие на жалбоподателя „изглежда много ограничено, доколкото той не разглежда критично собственото си поведение. Не проявява чувство на вина или отговорност за престъпленията, чието извършване отрича. Курс на психотерапия би му помогнал в бъдеще да развие по-добри отношения с хората, с които контактува.“

14. На 13 октомври 2005 г. апелативният съд по изпълнение на наказанията в Париж е потвърдил това решение.

15. На 22 ноември 2005 г. жалбоподателят е бил уведомен от полицейски служител от полицейското управление в Ай-ле-роз, че името му е било вписано в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления поради осъждането му от наказателния (assize) съд в Мьоз в съответствие с преходните разпоредби на гореспоменатия Закон от 9 март 2004 г. Официалното уведомление е гласяло както следва:

„Аз, долуподписаният, г-н Фабрис Гардел, с настоящото потвърждавам, че днес бях уведомен за моето включване в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления поради [наказанието] лишаване от свобода, наложено ми на 30 октомври 2003 г. от наказателния (assize) съд в Мьоз, и че следователно съм длъжен по силата на член 706-53-5 от Наказателно-процесуалния кодекс да:

1. представям доказателства за адреса си: ...

веднъж годишно на органа, който води регистъра (Министерство на правосъдието) ... или на местната полиция или жандармерия ... , по време на месеца, в който се пада рожденият ми ден, или през месец януари, ако рождената ми дата не е известна или не е установена. ...

Изрично потвърждавам, че съм уведомен, че:

Съм бил осъден с окончателна присъда за престъпление, за което наказанието е десет или повече години лишаване от свобода. Поради това съм длъжен да представям доказателства за адреса си лично пред съответния орган на всеки шест месеца.

...

Обръщам внимание на факта, че ако напусна страната, задължението да представям доказателства за адреса си лично пред съответния орган ще бъде преустановено за времето на престоя ми в чужбина, но че трябва да продължа да представям такива доказателства чрез препоръчано писмо с обратна разписка до органа, поддържащ Регистъра за извършители на сексуални престъпления, ... заверени от местния консул.

2. декларирам всяка промяна на адреса си по същия начин в петнадесетдневен срок.

Потвърждавам, че съм бил уведомен:

(i) че за първи път трябва да представя доказателства за адреса си в рамките на петнадесет дни от настоящето уведомление, освен ако последното не е издадено по-малко от два месеца преди първия ден на месеца, в който съм роден, както е посочено по-горе, или ако вече съм длъжен да представям доказателства за адреса си веднъж в годината;

(ii) че неспазването на тези задължения се наказва с две години лишаване от свобода и глоба от 30 000 евро;

(iii) че всяко нарушаване на тези задължения ще доведе до сигнализиране на съдебните власти и полицията или жандармерията, което може да доведе до включването ми в списъка на издирваните лица и може да бъде придружено с наказателно преследване;

(iv) че, в съответствие с член R. 53-8-13, доказателство за адреса ми и декларация за промяна на адреса, посочена в член 706-53-5, може да представлява всеки документ, издаден на мое име преди не повече от три месеца, който доказва адреса ми, като например сметка или фактура;

(v) че ако представеният документ се отнася до адреса на друго лице, той трябва да бъде придружен от декларация, написана и подписана от това лице, в която се потвърждава, че живея на този адрес.

Потвърждавам също, че съм бил уведомен, че разполагам със следните права:

(i) съгласно Закона за защита на данните и член 706-53-9, мога да получа копие от цялата информация за мен, съдържаща се в регистъра, като подам молба до прокурора, в чийто район живея;

(ii) ако решението, въз основа на което съм бил включен в регистъра, е било издадено от чуждестранен съдебен орган, мога да поискам от прокурора към първоинстанционния съд в Нант (*the Nantes tribunal de grande instance*) молба за поправка или заличаване на информацията в Регистъра или за намаляване на честотата на подаване на информация за адреса ми до веднъж годишно в съответствие с членове R 53-8-27 и следващи.“

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКА

16. Националният автоматизиран регистър на извършителите на сексуални престъпления („Регистър на извършителите на сексуални престъпления“ - FIJAIS), който е създаден през 2004 г., е наказателноправен регистър за идентификация, подобен на националната база данни за пръстови отпечатыци (FAED), националната база данни с генетична информация (FNAEG) и националните регистри за съдимост (CJN), като последните са

съществували най-дълго. Съгласно доклад за полицейските регистри, предоставен на парламента на 24 март 2009 г., се наблюдава увеличаване на броя на този вид регистри. Работната група, председателствана от г-н Alain Bauer е отбелязала, че през 2008 г. е имало около четиридесет и пет такива регистри, в сравнение с тридесет и четири през 2006 г., и че още десетина са „в процес на изготвяне.“

Министерството на правосъдието ръководи и отговаря за Регистъра на извършителите на сексуални престъпления. Той се поддържа от Националния департамент за регистри за съдимост в Нант, под контрола на съдията, отговарящ за националните регистри за съдимост.

А. Регистър на извършителите на сексуални престъпления

17. Националният автоматизиран регистър на извършителите на сексуални или „насилствени“ престъпления е създаден със Закон № 2004-204 от 9 март 2004 г. за адаптирането на съдебната система към променящите се тенденции в престъпността. Той цели предотвратяване на повторното извършване на сексуални престъпления, като прави по-лесно идентифицирането на извършителите и позволява те да бъдат открити бързо по всяко време.

Редица преходни мерки определят условията и реда за включване в регистъра на лицата, които са извършили такива престъпления, преди влизането в сила на гореспоменатия закон. Разпоредбите се прилагат спрямо лица, които са извършили такива престъпления преди датата на обнародването на закона, но след тази дата спрямо тях е било издадено някое от решенията, посочени в член 706-53-2 от Наказателно-процесуалния кодекс (виж параграф 18 по-долу). Те могат също така да бъдат приложени и спрямо лица, започнали да изтърпяват наказание лишаване от свобода преди обнародването на закона (по искане на прокурора).

1. Наказателно-процесуален кодекс (НПК)

18. Съответните разпоредби на НПК гласят както следва:

Член 706-47

„Разпоредбите на настоящия раздел се прилагат за производства за убийството, било то умишлено или неумишлено, на непълнолетно лице, предхождано или придружено с изнасилване, изтезания или актове на особена жестокост или за престъпления на сексуално насилие или сексуална злоупотреба с непълнолетно лице, издръжка посредством неморални доходи на непълнолетно лице или заплащане на непълнолетно лице за сексуални услуги ...

Тези разпоредби се прилагат и за производства за убийство, било то умишлено или неумишлено, придружено от изтезания или актове на особена жестокост, за изтезания или актове на особена жестокост и за убийство, било то умишлено или неумишлено, извършено повторно.“

Член 706-53-1

„Националният автоматизиран регистър на извършителите на сексуални или насилствени престъпления представлява база данни на лична информация, поддържана от Департамента за регистри за съдимост под ръководството на министъра на правосъдието и контрола на съдия. С цел предотвратяване на повторни престъпления от вида, посочен в член 706-47, и улесняване идентифицирането на извършителите на такива престъпления, информацията, посочена в член 706-53-2, се събира, съхранява и съобщава на оторизирани лица в съответствие с правилата, определени в настоящата глава.“

Член 706-53-2

„При спазване на разпоредбите на последната алинея на този член, и доколкото те са свързани с едно или повече от престъпленията, посочени в член 706-47, данни за самоличността на лицето и домашния му адрес или последователните му домашни адреси и, където е приложимо, други адреси, [където то пребивава], се вписват в регистъра, когато въпросното лице е било обект на:

1. Присъда, окончателна или не, включително задочна присъда, или признаване на вина, придружено с решение за освобождаване от отговорност и налагане на условна присъда или отлагане на изпълнението на наказанието;

2. Решение, окончателно или не, по членове 8, 15, 15-1, 16, 16bis и 28 от Наредба № 45-174 от 2 февруари 1945 г. за младежката престъпност;

3. Уговорена схема на изпълнение на наказанието, предвидена в член 41-2 от настоящия кодекс, чието изпълнение е било потвърдено от прокурора;

4. Решение за прекратяване на производството или за снемане на обвиненията или за оправдаване на лицето, въз основа на алинея първа на член 122-1 от Наказателния кодекс;

5. Наказателно обвинение, придружено от съдебна заповед за надзор, когато съдия-следователят е наредил вписването на решението в регистъра;

6. Решение от същия вид като тези, посочени по-горе, постановено от чуждестранен съд или съдебен орган, което по силата на международна конвенция или споразумение е било съобщено на френските власти или е било изпълнено във Франция в резултат на трансфер на осъденото лице.

Регистърът съдържа също така информация относно съдебното решение, на което се основава вписването в регистъра, и информация за характера на престъплението. Решенията, посочени в точки 1 и 2, се вписват в регистъра при постановяването им.

Решения, свързани с престъпленията, посочени в член 706-47, с които се налага наказание по-малко или равно на пет години лишаване от свобода, не се вписват в регистъра, освен ако това не е било изрично разпоредено от съд или, в случай на точки 3 и 4, от прокурора.“

Член 706-53-4

„Без да се засяга прилагането на разпоредбите на членове 706-53-9 и 706-53-10, информацията, посочена в член 706-53-2 за лицето, се заличава от регистъра при смъртта на лицето или след изтичане на сроковете, посочени по-долу, считано от датата, на която всички решения, вписани в регистъра, са били изпълнени:

1. Срок от тридесет години, в случай на тежко престъпление или по-леко наказуемо престъпление, за което се налага наказание лишаване от свобода за срок от десет години;

2. Срок от двадесет години във всички останали случаи.

Тази информация не се заличава в резултат на амнистия или рехабилитация, или в съответствие с правилата за невписването на присъди в свидетелствата за съдимост.

Тази информация не може сама по себе си да се използва като доказателство за рецидив.

Информацията, съдържаща се в регистъра по точки 1, 2 и 5 от член 706-53-2, се заличава от регистъра при постановяването на окончателно решение за прекратяване на производството, окончателно освобождаване от отговорност или окончателна оправдателната присъда. Информацията, съдържаща се в точка 5, също се заличава в случай на прекратяване или отмяна на съдебната заповед за надзор.“

Член 706-53-5

„Всички лица, вписани в регистъра са длъжни, като мярка за сигурност, да спазват задълженията, посочени в настоящия член.

Засегнатото лице е длъжно, чрез препоръчано писмо с обратна разписка, адресирана до органа, поддържащ регистъра, или чрез препоръчано писмо с обратна разписка, адресирано до местната полиция или жандармерия, или лично да:

1. представя доказателства за адреса си веднъж годишно;

2. декларира всяка промяна на адреса си най-късно в петнадесетдневен срок от промяната.

Ако съответното лице е осъдено за тежко престъпление или леко престъпление, наказуемо с лишаване от свобода от десет години, то трябва да представя доказателство за адреса си на всеки шест месеца лично в полицията

или жандармерията в района на местоживеенето му или в полицията или жандармерията на департамента, в който живее, и във всеки друг департамент, определен от префектурата.

Неизпълнението на задълженията, предвидени в този член, се наказва с лишаване от свобода до две години и глоба от 30 000 евро.“

Член 706-53-6

„Всяко лице, вписано в регистъра, се уведомява за това от съдебен орган лично или чрез препоръчано писмо до последния му посочен адрес.

Заинтересованото лице се уведомява за своите задължения по член 706-53-5 и санкциите, които може да му бъдат наложени в случай на неизпълнение.

Когато съответното лице е задържано, информацията, предвидена в този член, му се предоставя при окончателното му освобождаване или преди първата мярка за смекчаване на наказанието.“

Член 706-53-7, изменен от член 15 от Закон № 2008-174 от 25 февруари 2008 г.

„Информацията, съдържаща се в регистъра е директно достъпна чрез сигурна телекомуникационна система за:

1. Съдебните власти;
2. Криминална полиция, в рамките на производство, свързано с престъпленията умишлено поставяне на човешки живот в опасност, отвлечане или някое от престъпленията, посочени в член 706-47, и за целите на предприемане на мерките, предвидени в членове 706-53-5 и 706-53-8;
3. Префектите и държавните административни органи, изброени в постановлението, предвидено в член 706-53-12, за целите на административни решения относно назначаване, преназначаване, разрешаване, одобрение или разрешение по отношение на дейности или професии, включващи контакти с непълнолетни и за целите на извършването или упражняването на такива дейности или професии. ...

Информацията в регистъра също така се предоставя на кметовете и председателите на съветите на департаментите и на регионалните съвети, чрез префектите, за целите на административните решения, посочени в точка 3, свързани с дейностите и професиите, включващи контакти с непълнолетни, и за целите на надзора над или упражняването на такива дейности или професии.“

Член 706-53-8

„По начина, посочен в постановлението, предвидено в член 706-53-12, органът, поддържащ регистъра, уведомява Министерството на вътрешните работи директно за всяко ново вписване в регистъра или промяна на адреса, или ако дадено лице от регистъра не е представило доказателства за адреса си в

определения срок. Министерството изпраща незабавно информацията на компетентното управление на полицията или жандармерията.

Полицията или жандармерията може да извършва всякакви необходими проверки и да подава всякакви необходими искания до публичните органи с цел проверка или установяване на адреса на дадено лице.

Ако се окаже, че въпросното лице вече не живее на посочения адрес, прокурорът го вписва в списъка на издирваните лица.“

Член 706-53-9

„Лица, които предоставят доказателства за своята самоличност, имат право на достъп до цялата информация за тях в регистъра, ако са подали искане за това до прокурора при първоинстанционния (*tribunal de grande instance*) в района на тяхното местоживееене.“

Член 706-53-10, изменен от Закона от 5 март 2007 г.

„Лицата, вписани в регистъра, може да поискат от прокуратурата да поправи или да постанови заличаването на данните за тях, ако информацията е неточна или вече не е необходимо да се пази с оглед на целите на регистъра, като се имат предвид характера на престъплението, възрастта на засегнатото лице по време на извършване на престъплението, изминалото време и настоящите личностни характеристики на засегнатото лице.

Искането за заличаване на информация се отхвърля, когато въпросната информация (отменен с член 43 от Закон № 2007-297 от 5 март 2007 г., в сила от 7 март 2008 г.) „остава в бюлетин № 1 на досието на въпросното лице или“ се отнася до съдебно производство, което все още е висящо (член 43 от Закон № 2007-297 от 5 март 2007 г.), „ако засегнатото лице не е било реабилитирано или мярката, довела до вписване в регистъра, не е била заличена от Бюлетин № 1“.

Ако прокурорът не разпорежи поправянето или заличаването на информацията, заинтересованото лице може да поиска това от съдията по свободите и задържането. Решението на последния подлежи на обжалване пред председателя на отделението за разследване.

Преди да се произнесат по искането за поправка или заличаване прокурорът, съдията по свободите и задържането и председателят на отделението за разследване могат да разпоредят всякакви проверки, които считат за необходими, включително медицинска експертиза на съответното лице. Когато информацията в регистъра се отнася за тежко престъпление или леко престъпление, наказуемо с лишаване от свобода от десет години и извършено срещу непълнолетен, не може да бъде наредено заличаване на информация без такава експертиза . . .”

Член 706-53-12

„Редът и условията за прилагане на разпоредбите на настоящата глава се определят с постановление на Държавния съвет (*Conseil d'Etat*) след консултация с Националната комисия за защита на личните данни.

Постановлението определя по-специално условията, при които в регистъра се вписват запитвания, свързани с него, както и случаите, когато в него са били правени справки.“

Член R 53-8-34

„В регистъра в продължение на три години се съхранява информация относно вписвания и справки в него, относно статуса на лицето или органа, извършил вписванията или справките.

Тази информация е достъпна само за съдията, отговарящ за отдела поддържащ регистъра, или за лица, на които той е дал изрично разрешение.

Въз основа на тази информация може да се изготвя статистика.“

2. Практика на Конституционния съвет

19. В своето решение № 2004-492 DC от 2 март 2004 г. Конституционният съвет е приел, че „вписването в [Регистъра на извършителите на сексуални престъпления] ... има за цел ... да предотврати повторни нарушения от този вид и да улесни установяването на самоличността на извършителите на такива престъпления. От това следва, че вписването в Регистъра не е санкция, а мярка за поддържане на обществения ред“ (§ 74). Конституционният съвет също така е постановил, по отношение на въвеждането на информацията в регистъра, справките в него и използването му, че като се имат предвид, на първо място, гаранциите, предоставени от реда и условията за ползването на регистъра и справките в него, както и факта, че правото на въвеждане или заличаване на лични данни принадлежи на съдебната власт, и на второ място, тежестта на престъпленията, водещи до вписването на лични данни в регистъра и процентът на рецидив при този вид престъпления, оспорваните разпоредби са от такова естество, че осигуряват съвместяване на правото на личен живот и защитата на обществения ред, постигайки справедлив баланс между тях (§ 87). На последно място, той е приел, че „изискването лицата, включени в регистъра, периодично да предоставят информация за своя домашен адрес или за адреса, на който пребивават, не представлява санкция, а по-скоро мярка за поддържане на обществения ред, целяща предотвратяване извършването на друго престъпление и улесняване на идентифицирането на нарушителите. Самата цел на регистъра изисква

текущи проверки на адреса на засегнатите лица. Тежестта, която извършването на тези проверки налага върху засегнатите лица, не представлява ненужна [мярка] за целите на член 9 от Декларацията от 1789 ...“ (§ 91)...

3. Практика на Касационния съд

20. С решение на наказателното отделение от 12 март 2008 г., Касационният съд се е произнесъл по естеството на вписването в регистъра (виж също Crim. 31 октомври 2006 г., Bull. crim. No. 267). Той е приел следното:

„Като има предвид ..., постановявайки включване в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления, апелативният съд е приложил точно член 216 от Закона от 9 март 2004 г., съгласно който разпоредбите относно включване в регистъра се прилагат за нарушения, извършени преди датата на обнародването на Закона. Този член не нарушава разпоредбите на Конвенцията, тъй като включването в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления, което е просто мярка за сигурност, а не наказание, не е подчинено на принципа за забрана на прилагането с обратна сила на по-строги разпоредби на материалното право. ...”

Касационният съд е потвърдил автоматичния характер на включването в Регистъра на лица, осъдени на лишаване от свобода повече от пет години (Crim. 16 януари 2008 г.).

4. Работна група за надзор на полицейските и жандармерийските регистри

21. През декември 2008 г. работната група е представила доклад пред министъра на вътрешните работи, отвъдморските департаменти и територии и органите на местната администрация със заглавие: „По-строги процедури за контрол за по-добра защита на свободите“. Според доклада имената на 20 222 лица са били вписани в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления при създаването му през юни 2005 г.; до октомври 2008 г. броят на вписаните лица е бил 43 408.

В. Автоматични национални регистри за съдимост

1. Общи разпоредби

22. Членове 768-781 от ГПК касаят работата на националните регистри за съдимост. В тях се съдържа информация за присъди, наложени от наказателните съдилища, както и някои търговски, административни и дисциплинарни наказания, които включват забрана за упражняване на дадена професия или за извършване на определена дейност. Съдебното досие на всяко лице е разделено на три части.

Информацията, съдържаща се в регистрите за съдимост се предоставя под формата на бюлетини.

В Бюлетин № 1 (член 774 ГПК) се съдържа цялата информация от досието за съдимост на лицето, с други думи, всички негови присъди. Той може да се издава само на органите на съдебната власт.

Бюлетин № 2 (член 775 НПК) съдържа информация за повечето присъди за престъпления, с изключение по-специално на присъди за престъпления, извършени докато лицето е било непълнолетно, присъди на чужди съдилища, присъди за дребни престъпления и условни присъди, след изтичането на изпитателния срок. Може да бъде направено искане до съдията определена присъда да не бъде вписана в Бюлетин № 2 (въпреки че ще остане в Бюлетин № 1). Този бюлетин се предоставя само на определени административни и военни органи (префекти, военни органи, ръководители на публични дружества и т.н.) на точно определени основания.

Бюлетин № 3 (член 775 НПК) съдържа информация за най-тежките присъди за углавни престъпления, и особено лишаване от свобода над две години. Засегнатото лице може да получи копие единствено от този бюлетин.

2. Процедура по реабилитация

23. Наказателният кодекс предвижда процедура по реабилитация на осъдените лица, която дава възможност определена присъда да бъде заличена от регистрите за съдимост преди изтичане на предвидения срок (четиридесет години). Член 133-1 от Кодекса посочва, че реабилитацията заличава присъдата.

24. Член 133-13 определя условията за реабилитация по право:

Член 133-13

„Осъдено лице, което не е било осъждано отново в сроковете, посочени по-долу, се реабилитира по право:

...

...

3. В случай на еднократна присъда лишаване от свобода за срок не по-дълъг от десет години или на множество присъди лишаване от свобода, които общо са за срок не по-дълъг от пет години, след изтичането на срок от десет години, считано от датата, на която присъдата е била изтърпяна или от датата на изтичане на давностния срок.

...“

25. Наказателно-процесуалният кодекс (НПК) определя реда и условията за съдебна реабилитация:

Член 785, алинея първа

„През живота на осъденото лице, искане за реабилитация може да бъде направено пред съда само от засегнатото лице или, ако то е недееспособно, от неговия законен представител. В случай на смърт на лицето и когато законовите условия за това са изпълнени, преживелият съпруг или възходящите или низходящите по права линия може да продължат да поддържат направеното от лицето искане или дори самите те да направят такова искане в срок до една година от смъртта на лицето.“

**Член 786,
изменен със Закон № 2004-204 от 9 март 2004 г. (в сила от 1 януари 2005 г.)**

„Искането за реабилитация може да бъде направено само след изтичането на срок от пет години по отношение на лица, осъдени за тежко престъпление ...

Този период започва да тече , ... в случай на лица, осъдени на лишаване от свобода, от датата на окончателното им освобождаване или, в съответствие с разпоредбите на член 733, алинея трета, от датата на тяхното условно освобождаване, когато то впоследствие не е било отменено...“

26. Правилата, които уреждат заличаването на престъпление от регистрите за съдимост, са следните:

Член 769

„...Информация за присъди, които са били заличени поради амнистия или са били отменени, се заличава от регистрите за съдимост ... . Същото се отнася ... и за информация за присъди ... наложени преди повече от четиридесет години, когато лицето не е имало никакви други присъди.“

Следната информация също се заличава от регистрите за съдимост:

...

8. Присъди, по отношение на които извършителят е получил съдебна реабилитация, когато съдът изрично нарежда заличаване на присъдата от регистрите в съответствие с алинея втора на член 798.“

III. ПРИЛОЖИМО МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО**A. Инструменти на Съвета на Европа**

27. Конвенцията за защита на лицата при автоматизирана обработка на лични данни на Съвета на Европа („Конвенция за защита на личните данни“) от 1981 г. дефинира „лични данни“ като всякаква информация относно определено или определяемо физическо лице. Конвенцията предвижда, *inter alia*, следното:

„Преамбюл

...

като приемат, че е желателно разширяване на гаранциите за правата и основните свободи на всяко лице и по-точно правото на зачитане на личния живот с оглед на нарастващия поток от лични данни, предмет на автоматизирана обработка, който преминава през границите,

...

Член 5 – Качество на данните

Личните данни, подложени на автоматизирана обработка:

...

б. се запаметяват за точно определени и правомерни цели и не се използват по начин, несъвместим с тези цели;

с. са съответстващи, релевантни и ненадминаващи целта, с която са били запазени;

...

е. се запазват във вид, позволяващ идентифицирането на заинтересованите лица за период, не по-дълъг от необходимия за целта, за която са били запаметени.

Член 6 – Специални категории данни

Личните данни, които разкриват расов произход, политически възгледи или религиозни или други убеждения, както и личните данни относно здравето и сексуалния живот не могат да се обработват автоматизирано, освен ако вътрешното право гарантира подходяща защита...

Член 7 – Сигурност на данните

Трябва да бъдат взети подходящи мерки за сигурност с цел защита на личните данни, запаметени в автоматизирани регистри, срещу случайно или непозволено унищожаване или случайна загуба, както и срещу непозволен достъп, изменение или разпространение.“

28. Препоръка № R (87) 15 на Комитета на министрите, уреждаща използването на лични данни в полицейския сектор (приета на 17 септември 1987 г.), предвижда, *inter alia*, следното:

„Принцип 2 – Събиране на данни

2.1. Събирането на лични данни за полицейски цели трябва да се ограничи до такива данни, каквито са необходими за предотвратяване на реална опасност или за борба с конкретно престъпление. Всяко изключение от тази разпоредба следва да бъде предмет на конкретни национални разпоредби.

...

Принцип 3 – Съхраняване на данни

3.1. Доколкото това е възможно, съхранението на лични данни за полицейски цели трябва да се ограничи до точни данни и до такива данни, които са необходими за осъществяване от полицейските органи на техните законови задължения съгласно националното законодателство и тези, произтичащи от международното право.

...

Принципи 7 – Продължителност на съхраняването и актуализирането на данни

7.1. Трябва да се предприемат необходимите мерки, така че личните данни, съхранявани за полицейски цели, да се заличават, ако вече не са необходими за целите, за които са били съхранявани.

За тази цел следва по-специално да се обърне внимание на следните критерии: необходимостта за запазване на данни в светлината на приключването на разследване по определено дело; влязло в сила съдебно решение, по-специално оправдателна присъда; реабилитация; излежани присъди; амнистии; възрастта на субекта на данните, определени категории данни.“

...

В. Сравнително право

29. През март 2004 г. Сенатът на Френската република е публикувал „Сравнителноправно изследване“ (№ 133) относно третирането на сексуални престъпления срещу непълнолетни. В доклада се казва, че „регистър на извършителите на сексуални престъпления съществува само в Англия и Уелс“. В Германия не съществува федерален регистър, но две провинции (Бавария и Бремен) имат свои собствени регистри. Баварският регистър, известен като HEADS (*Haft-Entlassenen-Auskunfts-Datei-Sexualstraftäter* – Регистър на освободените от затвора извършители на сексуални престъпления – бел. прев.), е достъпен само за полицията и съда. В Обединеното кралство, данни за престъпници, осъдени на лишаване от свобода за срок по-дълъг от тридесет месеца, се съхраняват за неопределено време и не съществува възможност за заличаване на данните (Закон за сексуалните престъпления от 2003 г., член 82).

ПРАВОТО

I. ПРЕДВАРИТЕЛНО ВЪЗРАЖЕНИЕ ЗА НЕИЗЧЕРПВАНЕ НА ВЪТРЕШНОПРАВНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА

30. Жалбоподателят се оплаква от включването му в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления, за което е бил уведомен на 22 ноември 2005 г. Той се позовава на член 7 от Конвенцията. Съдът е задал и въпроси по член 8 от Конвенцията във връзка с това оплакване.

31. Правителството твърди неизчерпване на вътрешноправните средства за защита. То изтъква, както изрично е било посочено в уведомлението, връчено на жалбоподателя, че той би могъл да поиска от прокурора поправка на грешка съгласно член 706-53-10 от НПК, въз основа на неговите твърдения за нарушение.

32. Според жалбоподателя тези разпоредби не може да се тълкуват като предоставящи средство за защита срещу включването в Регистъра като такова. Следователно, не може да се каже, че тази възможност представлява ефективно вътрешноправно средство за защита срещу включването в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления.

33. Съдът отбелязва, че възниква въпрос относно ефективността на вътрешноправното средство за защита, посочено от правителството. Той е съгласен с жалбоподателя, че искането за поправка само позволява да бъдат коригирани възможни съществени грешки в личните данни на съответното лице. Що се отнася до заличаването на информацията, предвидено в закона, от членове 706-53-4 и 706-53-10 от НПК (виж параграф 18 по-горе), е видно, че то е предмет на формални и материални условия, които трябва да се разглеждат в светлината на гаранциите, предоставени на лица, вписани в регистъра, срещу произвол и злоупотреба. Съдът счита, че този аспект е по-тясно свързан с разглеждането по същество на оплакването по член 8 от Конвенцията. Той също така отбелязва, че правителството повдига и други възражения по отношение на допустимостта на всички оплаквания; поради това той ще разгледа допустимостта им по-долу.

II. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 7 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

34. Жалбоподателят се оплаква от включването му в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления и от ретроспективното приложение на Закона от 9 март 2004 г., който му налага по-строги задължения отколкото тези, съществували по време на осъждането му, в нарушение на член 7 § 1. Тази разпоредба гласи следното:

„1. Никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на неговото извършване не е било квалифицирано като престъпление по националното или международното право. Не може да бъде налагано наказание по-тежко от това, което е било предвидено за съответното престъпление в момента, когато то е било извършено.“

35. Правителството твърди, че Съдът не разполага с юрисдикция *ratione materiae* да разгледа това оплакване. Според него включването в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления не представлява „наказание“ по смисъла на съдебната практика на Съда, в резултат на което член 7 не е приложим.

36. Правителството не оспорва факта, че Законът от 9 март 2004 г. не е бил действащ нито по времето на извършване на престъплението, нито по времето на осъждането на жалбоподателя. Независимо от това, то твърди, че оспорваната мярка не представлява „наказание“ по смисъла на член 7. То се опитва да докаже това като се позовава на критериите, установени в практиката на Съда, по-специално в *Welch срещу Обединеното кралство* (9 февруари 1995 г., § 27 Series A по. 307-A) и в *Jamil срещу Франция* (8 юни 1995 г., § 30, Series A по. 317-B). Докато Съдът е установил в *Jamil*, че лишаването от свобода поради неизпълнение на задължение за плащане, е наказание, тъй като „[с]анкцията, наложена на г-н Jamil, е била наредена от наказателен съд, имала е възпираща цел и е могла да доведе до лишаване от свобода“ (§ 32), той също така е постановил, че специален надзор не е сравним с наказателна санкция, тъй като неговата цел е предотвратяване на извършването на престъпления (то се позовава на *Raimondo срещу Италия*, 22 февруари 1994 г., § 43, Series A по. 281-A). Според правителството точно това е целта на мерките за сигурност, като включване в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления. Те биха могли да бъдат определени като мерки за социална защита, предназначени да попречат на лицата да извършат друго престъпление или да премахнат източник на опасност. Те се основават не на вината на нарушителя, а на опасността, която той представлява. Поради това включването в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления представлява „мярка за сигурност“ (член 706-53-5 от НПК) и не е санкция. Точка 4 от член 706-53-2 от НПК предвижда, че информация за дадено лице може да бъде вписана в регистъра, дори когато е било постановено решение за прекратяване на производството или за снемане на обвиненията, или за оправдаване на засегнатото лице, въз основа на алинея първа на член 122-1 от Наказателния кодекс, според която „лица, които към момента на извършване на престъплението са страдали от психично или нервно-психиатрично разстройство, което ги лишава от способността да разграничават [доброто от злото] и да контролират своите действия, не [могат] да носят наказателна отговорност.“

37. Жалбоподателят твърди, че включването му в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления е придружено със законови задължения, които не са съществували към момента на осъждането му. Това е равносилно на налагане на наказание, по-тежко от това, което е било предвидено към момента на извършване на престъплението.

38. Съдът отбелязва, че жалбоподателят е бил включен в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления в резултат на влизането в сила на Закона от 9 март 2004 г. Включването му в регистъра е станало след неговото осъждане. Въпросната мярка била съпроводена със задължение жалбоподателят да представя доказателства за своя адрес на всеки шест месеца и да съобщи за всяка промяна на адреса си най-късно в петнадесетдневен срок от промяната.

39. Съдът трябва да установи дали включването в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления може да се счита за „наказание“ по смисъла на член 7 § 1 от Конвенцията или представлява мярка, попадаща извън обхвата на тази разпоредба (виж *Ibbotson срещу Обединеното кралство*, решение на комисията от 21 октомври 1998 г., по. 40146/98, и *Adamson срещу Обединеното кралство* (dec.), по. 42293/98, 26 януари 1999 г., по отношение на включването в регистър на извършителите на сексуални престъпления и, *mutatis mutandis*, *Van der Velden срещу Нидерландия* (dec.), по. 29514/05, ECHR 2006-XV, по отношение на съхраняването от властите на ДНК проби, взети от жалбоподателя.)

40. В това отношение Съдът подчертава, че концепцията за „наказание“ в член 7 е автономна и че Съдът не е ограничен от формалните белези, а е свободен сам да прецени дали дадена мярка по същество представлява „наказание“ по смисъла на тази разпоредба. Текстът на член 7 § 1, изречение второ, показва, че отправна точка при преценката дали е налице наказание, е въпросът дали оспорваната мярка е наложена след „присъда за престъпление“. Други фактори, които могат да бъдат взети предвид в това отношение, са класификацията на въпросната мярка съгласно вътрешното право; нейният характер и целта ѝ, процедурите по установяването и прилагането на мярката, както и нейната тежест (виж *Welch*, цитирано по-горе, §§ 27 и 28).

41. В настоящия случай Съдът отбелязва на първо място, че включването на жалбоподателя в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления наистина е последица от присъдата му от 30 октомври 2003 г., тъй като включването в Регистъра става автоматично в случай на лица, като жалбоподателя, които са били осъдени на лишаване от свобода за срок от пет и повече години за извършването на сексуално престъпление.

42. Що се отнася до правната квалификация по вътрешното право, Съдът отбелязва, че според Конституционния съвет въпросната мярка

представлява „мярка за поддържане на обществения ред“, а не санкция и че в съответствие с недвусмислените разпоредби на член 706-53-1 от НПК, Регистърът на извършителите на сексуални престъпления е предназначен да попречи на лицата, които са извършили сексуални престъпления или тежки престъпления, да извършат друго престъпление и да гарантира, че те могат да бъдат идентифицирани и проследени (виж параграфи 18 и 19 по-горе).

43. Що се отнася до целта и характера на оспорваната мярка, Съдът отбелязва, че жалбоподателят я счита за ново задължение с наказателен характер. Съдът обаче счита, че основната цел на това задължение е да попречи на повторното извършване на престъпления. В това отношение той счита, че фактът, че адресът на един осъждан престъпник е известен на полицията, на жандармерията или и на съдебните органи поради включването му в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления има възпиращ ефект и улеснява полицейските разследвания. Поради това, задължението, произтичащо от включването в Регистъра, има превантивна и възпираща цел и не може да се счита за наказателно по своя характер или за представляващо санкция.

44. Освен това Съдът отбелязва, че макар на жалбоподателя да може да бъде наложено наказание от две години лишаване от свобода и глоба от 30 000 евро, ако не спази това задължение, друго производство, напълно независимо от производството, довело до осъждането му на 30 октомври 2003 г., ще трябва да бъде иницирано, в което компетентният съд ще трябва да прецени дали неизпълнението е виновно (виж в обратния смисъл, *Welch*, цитирано по-горе, § 14).

45. На последно място, що се отнася до тежестта на мярката, Съдът подчертава, че тя не е решаваща сама по себе си (виж *Welch*, цитирано по-горе, § 32). Във всеки случай, той счита, че задължението да се представят доказателства за адреса на всеки шест месеца и да се декларира всяка промяна на адреса не по-късно от петнадесет дни след промяната, макар и продължаващо за срок от тридесет години, не е достатъчно тежко, за да представлява „наказание“.

46. В светлината на всички тези съображения, Съдът е на мнение, че включването в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления не представлява „наказание“ по смисъла на член 7 § 1 от Конвенцията и следва да се счита за превантивна мярка, към която принципът, съдържащ се в тази разпоредба, а именно, че законът не трябва да има обратно действие, не се прилага.

47. Следователно оплакването на жалбоподателя по член 7 от Конвенцията трябва да бъде отхвърлено като несъвместимо *ratione materiae* с разпоредбите на Конвенцията в съответствие с член 35 §§ 3 и 4 от Конвенцията.

II. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

48. Оплакването по член 7 от Конвенцията е довело до въпроси, отправени от Съда до страните по член 8 от Конвенцията, който, в относителната си част, предвижда:

„1. Всеки има право на неприкосновеност на личния ...си живот...

2. Намесата на държавните власти в упражняването на това право е недопустима, освен в случаите, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност ..., за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите.“

A. Становища на страните

49. Правителството подчертава, от самото начало, че в първоначалната си жалба жалбоподателят не е повдигнал изрично оплакване по член 8 от Конвенцията. Ако все пак Съдът желае да разгледа делото по член 8, правителството твърди, че френските власти не са нарушили тази разпоредба.

50. Правителството по-нататък подчертава, че не може да се каже, че ограничението, произтичащо от включването на жалбоподателя в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления, представлява намеса в личния и семейния му живот, тъй като то е ограничено до изискванията, посочени в член 706-53-5 от НПК (виж параграф 18 по-горе).

51. То твърди, че въпросната мярка е основана на Закона от 9 март 2004 г., който определя последиците от включването в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления. Мярката е насочена към предотвратяване на безредици и престъпления, по-специално по отношение на непълнолетните (член 706-53-1 от НПК).

52. Накрая, правителството твърди, че интересът на обществото от превенцията на сексуални престъпления трябва да бъде преценен спрямо тежестта на нарушението на правото на жалбоподателя на зачитане на личния му живот. Според него създаването на Регистър на извършителите на сексуални престъпления е част от постепенното въвеждане на набор от конкретни правила по отношение на сексуалните престъпления, което е оправдано от сравнително неотдавнашното увеличение на обществената осведоменост относно специалния характер на тези престъпления. Последното произтича от факта, че тези престъпници често страдат от разстройства на съзнанието, които са реален фактор при извършването на други престъпления, както и от особените страдания, причинени на жертвите, особено ако те са били непълнолетни към момента на

престъплението. Поради това, националните власти са въвели комбинация от наказателни и превантивни мерки. Създаването на Регистъра на извършителите на сексуални престъпления в тази връзка е било насочено към запълване на празнотите в системата на превенция по отношение на особено сериозната категория сексуални престъпления. Правителството добавя, че от практиката на Съда е ясно, че той не оспорва правото на държавите-членки, в стремежа си да предотвратят извършването на престъпления, да събират и съхраняват лични данни, при условие, че „съществува[т] адекватни и ефективни гаранции срещу злоупотреби“ (то се позовава на *Leander срещу Швеция*, 26 март 1987 г., § 60, Series A no. 116).

53. В конкретния случай, според правителството, жалбоподателят се е ползвал от всички гаранции, предвидени от закона. Той е бил информиран от съдебния орган за включването му в Регистъра, който е под ръководството на съдия. Само лица, които са извършили тежките сексуални престъпления, изброени в член 706-47 от посочения кодекс са засегнати, и само осъждането за такива престъпления автоматично води до включване в Регистъра.

54. Що се отнася до другите гаранции, предвидени в закона, правителството посочва, че продължителността на срока, по време на който се съхранява информацията (двадесет или тридесет години), зависи от тежестта на престъплението. Това е максималният срок; засегнатите лица могат да поискат заличаване на информацията за тях от Регистъра. Искането може да се направи до три органа: до главния прокурор, до съдията по свободите и задържането и до председателя на отделението за разследване. Този тристранен подход представлява тройна гаранция. В настоящия случай фактът, че присъдата на жалбоподателя е била вписана в досието му за съдимост, прави невъзможно подаването на искане за заличаване на информацията от Регистъра на извършителите на сексуални престъпления. Въпреки това, жалбоподателят е разполагал с възможността да поиска реабилитация от съда, което би заличило осъждането от регистрите за съдимост. Освен това справки в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления може да се правят само от определени органи, които са обвързани от задължение за поверителност, и при точно определени обстоятелства. На последно място, не е възможно информацията от Регистъра на извършителите на сексуални престъпления да бъде сравнявана с данни, съхранявани на друго място.

55. Правителството заключава, че гаранциите, съпътстващи включването в Регистъра са такива, че оспорваната намеса е необходима в едно демократично общество по смисъла на член 8 § 2 от Конвенцията.

56. Според жалбоподателя информацията, съдържаща се в регистъра, не следва да се разкрива публично. Наложените от

законодателството ограничения не са минимални и ограничават свободата на придвижване на осъденото лице.

В. Преценката на Съда

57. Съдът подчертава, че тъй като той е господар на правната квалификация, която се придава на определени факти, той не се счита за обвързан от квалификацията, дадена от определен жалбоподател или от правителството. По силата на принципа *jura novit curia* той може по своя собствена инициатива да разглежда оплаквания по членове или параграфи, на които страните не са се позовали. С други думи, едно оплакване се характеризира със свързаните с него факти, а не само с изтъкнатите правни основания или доводи (виж *Guerra and Others срещу Италия*, 19 февруари 1998 г., § 44, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I, и *Berktaş срещу Турция*, no. 22493/93, § 168, 1 март 2001 г.). Следователно възражението на правителството за недопустимост трябва да бъде отхвърлено.

Съдът отбелязва, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Той отбелязва и че то не е недопустимо на други основания. Следователно трябва да бъде обявено за допустимо.

58. Що се отнася до останалите въпроси, повдигнати в жалбата, Съдът отбелязва, че Регистърът на извършителите на сексуални престъпления съдържа данни за личния живот на жалбоподателя. Регистърът се поддържа от Министерството на правосъдието и се контролира от съдията, който отговаря за съдебните регистри. Съдът подчертава, че на този етап не е негова задача да прави предположения дали съхраняваната информация има чувствителния характер или не, както и относно евентуалните затруднения, с които жалбоподателят може да се сблъска. Според практиката му съхраняването от държавните власти на информация, свързана с личния живот на лицето, представлява намеса по смисъла на член 8. Последващо използване на съхраняваната информация не се отразява на този извод (виж, *mutatis mutandis*, *Leander*, цитирано по-горе, § 48, и *Korpp срещу Швейцария*, 25 март 1998 г., § 53, *Reports* 1998-II). По-конкретно, Съдът вече е постановил, че изискването лицата, осъдени за сексуални престъпления, да уведомяват полицията за своето име, дата на раждане, адрес или промяна на адреса попада в приложното поле на член 8 § 1 от Конвенцията (виж *Adamson*, цитирано по-горе).

59. Съдът отбелязва, че страните не спорят по въпроса, че оспорваната намеса е била в съответствие със закона и е преследвала легитимната цел предотвратяване на безредици и престъпления (*ibid.*). Следователно той трябва да провери дали намесата е била необходима от гледна точка на изискванията на Конвенцията.

60. Тъй като националните власти правят първоначалната преценка за това къде се намира справедливия баланс по дадено дело преди този Съд да направи окончателната преценка, в това отношение Съдът предоставя известна свобода на преценка на тези власти. Обхватът на тази свобода на преценка варира и зависи от редица фактори, сред които са естеството на ограничените дейности и целите, преследвани с ограниченията (виж *Smith and Grady срещу Обединеното кралство*, nos. 33985/96 и 33986/96, § 88, ECHR 1999-VI).

61. Съответно, когато става въпрос за особено важен аспект от живота или идентичността на дадено лице, предоставената на държавата свобода на преценка по принцип е ограничена.

62. Защитата на личните данни е от основно значение, за да може дадено лице да се ползва от правото си на зачитане на личния и семейния живот, гарантирано от член 8 от Конвенцията. Поради това националното законодателство трябва да предостави подходящи предпазни мерки за предотвратяване на използването на лични данни, което може да е в противоречие с гаранциите на тази разпоредба (виж, *mutatis mutandis*, *Z срещу Финландия*, 25 февруари 1997 г., § 95, *Reports* 1997-I). В съответствие със заключенията си по делото *S. and Marper срещу Обединеното кралство* ([ГК], nos. 30562/04 и 30566/04, § 103, ECHR 2008), Съдът счита, че необходимостта от такива предпазни мерки е още по-голяма, когато става въпрос за защита на лични данни, подлежащи на автоматизирана обработка, включително и когато тези данни се използват за целите на полицията. Вътрешното право трябва по-специално да гарантира, че тези данни съответстват и не надхвърлят целите, за които се съхраняват и че се запазват във вид, който позволява идентифицирането на дадените лица за период не по-дълъг от този, необходим за целта, с която те се съхраняват (виж параграфи 27 и 28 по-горе, по-специално член 5 от Конвенцията за защита на личните данни и нейния преамбюл и принцип 7 от Препоръка R (87) 15 на Комитета на министрите, регулираща използването на личните данни в полицейския сектор). Националното право трябва също така да предвижда адекватни предпазни мерки, гарантиращи, че съхраняваните лични данни са ефективно защитени от неправилна употреба и злоупотреба.

63. Съдът не може да постави под съмнение превантивната цел на регистър като този, в който е бил включен жалбоподателят, след като е бил осъден на петнадесет години лишаване от свобода за изнасилване на непълнолетно лице. Целта на този регистър, както вече беше посочено, е предотвратяване на престъпността и по-специално борба с рецидивизма и, в такива случаи, улесняване на установяването на самоличността на извършителите. Сексуалното насилие е безспорно един ужасяващ вид престъпление, с разрушителни последици върху жертвите на такова насилие. Деца и други уязвими лица имат право на

защита от държавата под формата на ефективно възпиране от такива тежки видове намеса в основните аспекти на личния им живот (виж *Stubbings and Others срещу Обединеното кралство*, 22 октомври 1996 г., § 64, *Reports* 1996-IV).

64. В същото време европейската наказателна политика се развива и придава все по-голяма важност, наред с целта на наказанието, на реабилитационната цел на лишаването от свобода, особено към края на излежаването на дълга присъда (виж *Dickson срещу Обединеното кралство* [ГК], по. 44362/04, § 75, ECHR 2007-V). Успешна реабилитация означава, наред с други неща, предотвратяване на повторното извършване на престъпления (виж доклада на Комисаря за правата на човека на Съвета на Европа, цитирани в *Léger срещу Франция* (по. 19324/02, § 49, ECHR 2006-...).

65. В настоящия случай жалбоподателят автоматично е бил включен в Регистъра по силата на преходните разпоредби на Закона от 2004 г., поради престъплението, за което е бил осъден. Той е бил надлежно уведомен за включването му в Регистъра и за свързаните с това задължения.

66. Що се отнася до задължението за предоставяне на доказателства за своя адрес на всеки шест месеца и за всяка промяна на адреса, под страх от наказание лишаване от свобода и заплащане на глоба, Съдът вече е постановявал, че това не представлява проблем от гледна точка на член 8 от Конвенцията (виж *Adamson*, цитирано по-горе).

67. Що се отнася до продължителността на периода, по време на който се съхранява информацията, Съдът отбелязва, че той е или двадесет, или тридесет години, в зависимост от тежестта на наказанието.

68. Както посочва правителството, това са максималните срокове. Въпреки че тридесетгодишният период в настоящия случай е значителен, следва да се отбележи, че данните се изтриват автоматично при изтичането на този срок, който започва да тече от момента, в който решението, довело до включването в регистъра, престане да действа. Съдът също така отбелязва, че въпросното лице може да поиска от прокурора информацията, отнасяща се до него, да бъде заличена, ако съхраняването на данните вече не изглежда да е необходимо с оглед на целите на регистъра, като се има предвид характера на престъплението, възрастта на засегнатото лице по време на извършване на престъплението, изминалото време и настоящите личностни характеристики на засегнатото лице (виж параграф 18 по-горе, член 706-53-10 от НПК). Решението на прокурора може да бъде обжалвано пред съдията по свободите и задържането и в последствие пред председателя на отделението за разследване.

69. Съдът счита, че тази съдебна процедура за заличаване на данни дава възможност за независим преглед на основанията за съхраняване

на информацията в съответствие с точно определени критерии (виж *S. and Marper*, цитирано по-горе, § 119) и предоставя адекватни и ефективни гаранции за правото на неприкосновеност на личния живот, като се има предвид тежестта на престъпленията, които са основание за включването в регистъра. Вярно е, че съхраняването на данните за такъв дълъг период от време може да доведе до проблем по член 8 от Конвенцията. Съдът обаче отбелязва, че жалбоподателят при всички случаи ще има практическа възможност да поиска заличаване на съхраняваните данни, считано от датата, на която решението, въз основа на което е било извършено вписването му в Регистъра, престане да действа. При това положение, Съдът е на мнение, че периодът от време, за който се съхраняват данните, не е непропорционален на целта, преследвана със съхраняването на информацията.

70. Що се отнася до правилата за достъп до информацията в Регистъра и до списъка на държавните органи, които имат достъп до него, Съдът отбелязва, че последният е бил разширяван на няколко пъти и вече не е ограничен само до съдебните власти; полицията и някои административни органи също имат достъп (член 706-53-7 от НПК, виж параграф 18 по-горе). Факт е обаче, че тези органи имат достъп до Регистъра само при условията на стриктна конфиденциалност и при точно определени обстоятелства. В допълнение, настоящият случай не засяга разглеждането конкретно на въпроса за достъпността до регистъра за административни цели.

71. В заключение, Съдът счита, че включването на жалбоподателя в Регистъра на извършителите на сексуални престъпления е постигнало справедлив баланс между конкуриращите се засегнати частни и обществени интереси и че ответната държава не е прекрачила допустимата свобода на преценка в това отношение. Следователно в настоящия случай няма нарушение на член 8 от Конвенцията.

III. ДРУГИ ТВЪРДЕНИ НАРУШЕНИЯ

72. Познавайки се на членове 6, 13, 14 и 17 от Конвенцията, жалбоподателят, който твърди, че е невинен, се оплаква от начина, по който е било водено разследването по неговото дело, от факта, че съдия-следователят не е уважил неговите искания за процесуално-следствени действия и експертизи и от отказа на Комисията за възобновяване на наказателни дела да възобнови делото му. В писмо от 3 ноември 2005 г. той също се оплаква от отхвърлянето на искането му за прекъсване на изтърпяване на наказанието му, твърдейки, че здравословното му състояние е несъвместимо с лишаването от свобода. Накрая, в писмо от 5 декември 2005 г. жалбоподателят се оплаква по член 3 от Конвенцията, че продължителното му задържане е равносилно на изтезания.

73. Като взе предвид всички доказателства, с които разполага и доколкото е компетентен да разгледа тези оплаквания, Съдът не намира признаци на нарушение на правата и свободите, гарантирани от разпоредбите, на които жалбоподателят се позовава. Следователно, той счита, че тези оплаквания са явно необосновани по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията и трябва да бъдат отхвърлени в съответствие с член 35 § 4.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обяви* оплакването по член 8 от Конвенцията за допустимо, а останалата част от жалбата за недопустима;
2. *Реши*, че няма нарушение на член 8 от Конвенцията.

Изготвено на френски език и съобщено писмено на 17 декември 2009 г., в съответствие с член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Claudia Westerdiek
Секретар

Peer Lorenzen
Председател

© Съвет на Европа/Европейски съд по правата на човека, 2013 г.

Официалните езици на Европейския съд по правата на човека са английски и френски. Този превод не обвързва Съда и Съдът не поема никаква отговорност за качеството му. Той може да бъде свален от базата данни с практиката на Европейския съд по правата на човека HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) или от всяка друга база данни, на която Съдът го е предоставил. Той може да бъде възпроизвеждан за нетърговски цели, при условие че е цитирано пълното заглавие на делото и посочената по-горе информация за авторските права. В случай че възнамерявате да използвате за търговски цели която и да било част от този превод, моля свържете се с publishing@echr.coe.int

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.